



provincie groningen

g11-2 (2^e)



startnotitie voor de
milieu-effectrapportage

provinciaal omgevingsplan
regio groningen

**Startnotitie
Milieu-effectrapportage
provinciaal omgevingsplan
regio Groningen**

Vastgesteld door Provinciale Staten van Groningen
op 30 september 1997

Inhoudsopgave

1 Inleiding	3
2 Verdere procedure en inspraak rond het MER	6
3 Probleemstelling, doel, aard en omvang van het voornemen	8
4 Bestaande toestand van de omgeving en verwachte autonome ontwikkeling	11
5 Alternatieven van de voorgenomen activiteiten	12
6 Beleidskader en ontwikkelingen	13
7 Beoordelingskader en omgevingseffecten	14
Bijlage 1 Procedureschema	15
Bijlage 2 Kaartbijlagen	16

1 Inleiding

1.1 Achtergrond

De stad Groningen vervult als één van de circa twintig steden in Nederland de rol van een centrumgemeente, het is een zogenaamde C20-gemeente. Op basis van het kabinetsbeleid (1995) heeft de provincie de taak na te gaan welke maatregelen vorm en inhoud kunnen geven aan het versterken van de centrumpositie van de stad. De provincie heeft gemeend niet alleen te moeten kijken naar de stad, maar naar de stad en de omliggende regio. Daarbij stond het ontwikkelen van een toekomstvisie voor de hele regio voorop en derhalve niet de wenselijkheid van een bestuurlijke reorganisatie. Zodoende is een visie gemaakt voor de regio Groningen-Assen 2030, kortweg Regiovisie, door twee provincies en vijftien betrokken (regio)gemeenten. Naast de provincies Groningen en Drenthe betreft het de gemeenten Assen, Bedum, Eelde, Groningen, Haren, Hoogezand-Sappemeer, Leek, Peize, Roden, Slochteren, Ten Boer, Vries, Winsum, Zuidhorn en Zuidlaren. Het bureau BVR uit Utrecht heeft het proces begeleid.

In november 1996 is het slotconvenant Regio "Groningen-Assen 2030" door de dagelijkse besturen van alle partners ondertekend. Eind maart 1997 hebben Provinciale Staten van beide provincies, alsmede de raden van de betrokken gemeenten ook ingestemd met het convenant.

Het convenant omvat de hoofdlijnen uit de Regiovisie, inclusief een schets -welke noodzakelijkerwijs nog globaal is- van het streefbeeld 2030 (zie kaartbijlage 2) en drie voor de uitvoering in tijd en locaties gefaseerde ontwikkelingskaarten.

Een en ander is gemotiveerd aan de hand van in het convenant neergelegde overwegingen. Daar wordt in het vervolg van deze notitie verder op ingegaan.

De partners werken de Regiovisie gezamenlijk uit en zullen zich inspannen de ontwikkelingsgerichte visie uit te voeren. Hiertoe zijn in het convenant diverse afspraken vastgelegd.

De Regiovisie is vooral gericht op de ontwikkeling van een kwalitatief hoogwaardige regio op het gebied van wonen, werken, recreëren, natuur, landschap en water met een sterke positie van de steden Groningen en Assen

en een naar aard en schaal passende functie van de omliggende gemeenten in een evenwichtige regionale en landschappelijke context.

Een ander onderdeel van het convenant is de verplichting, dat de uitgewerkte Regiovisie vóór 1 maart 1999 in juridisch bindende plannen moet zijn vastgelegd door de beide provincies, waarna de gemeenten zorg zullen dragen voor een passende vertaling in hun bestemmingsplannen.

Beide provincies hebben hiertoe gekozen voor het provinciaal omgevingsplan als juridisch kader.

Er is in Groningen gekozen voor een omgevingsplan vanwege de nauwe relaties tussen ruimtelijke ordening, economie, milieu, waterhuishouding, natuur en mobiliteit in het gebied.

Deze aspecten werd tot nu toe door de provincie vastgelegd in afzonderlijke plannen. Een provinciaal omgevingsplan (kortweg POP) is een beleidsplan, waarin alle aspecten integraal worden benaderd. De provincie Groningen maakt een POP voor het Groninger grondgebied van het regiovisiegebied (Regio Groningen).

Het convenant vormt een uitgangspunt voor het POP Regio Groningen.

1.2 Omgevingsplan in relatie tot milieu-effectrapportage

Het POP is een betrekkelijk nieuw verschijnsel in de provinciale beleidsvorming. Het plan combineert de planvorming op gebied van ruimtelijke ordening, waterhuishouding, milieu en mobiliteit. Economisch beleid en economische overwegingen zijn hiermee verweven. Op zich heeft het POP (nog) geen juridische status. Echter, aan dit plan zal door de provincie de status van streekplan, waterhuishoudingsplan, milieubeleidsplan en mobiliteitsplan worden gegeven. Dat betekent, dat het POP moet voldoen aan de afzonderlijke wettelijke vereisten van deze plannen. Hierdoor wordt het POP een plan met alle rechten en plichten die de hiervoor genoemde afzonderlijke plannen ook kennen, met inachtneming van de aan de Wet op de ruimtelijke ordening, Wet op de waterhuishouding, Wet milieubeheer en Algemene wet bestuursrecht verbonden procedures

(overigens: het mobiliteitsplan kent een wettelijke status vanaf 1-1-1998 in het kader van de Planwet Verkeer en Vervoer (nu in ontwerp)).

In het POP zullen onder andere besluiten worden genomen over de uitgewerkte Regiovisie. Voor de planperiode tot 2010 wil de provincie de gemaakte afspraken concreet vertalen in het POP. Ten aanzien van ruimtelijke aspecten gaat het daarbij om juridisch bindende concrete beleidsbeslissingen volgens de nieuwe Wet op de ruimtelijke ordening. Het betreft hier onder andere aard, omvang en locaties van woningbouw en bedrijfsterreinen. Verder wordt ondermeer de mogelijkheid van een stads-gewestelijk openbaar vervoerssysteem onderzocht. Daarbij wordt bezien in hoeverre nieuwe infrastructuur gewenst is.

Hiermee kan het POP onder andere als een ruimtelijk plan zoals bedoeld in het Besluit milieu-effectrapportage (verder m.e.r.) worden beschouwd.

Bij genoemde voorgenomen activiteiten worden de drempelwaarden (capaciteit en omvang), zoals deze in het Besluit m.e.r. zijn opgenomen, overschreden, wanneer wij de Regio Groningen in zijn totaliteit beschouwen. Daarom wordt een milieu-effectrapport (verder MER) opgesteld, als hulpmiddel ten behoeve van de besluitvorming in het POP.

Een groot deel van de doelstellingen en voorgenomen activiteiten in de regio hangt met elkaar samen. Daarom acht de provincie een MER, gekoppeld aan een provinciaal beleidsplan, in dit stadium effectief, juist om die samenhang te benadrukken en keuzes kwalitatief te kunnen onderbouwen.

In het POP worden uiteraard ook overige ontwikkelingen in de Regio Groningen beschreven en beleidsmatig verstaald. Hoewel deze niet m.e.r.-plichtig zijn, zullen deze in het MER wel in samenhang worden beschouwd. Dat geldt ook voor de ontwikkelingen na 2010, op weg naar 2030. Immers, ontwikkelingen na 2010 hebben invloed op keuzes in de planperiode tot 2010. Dit geldt ook andersom.

Ook ontwikkelingen in de omgeving van Regio Groningen (waaronder op aanliggend Drents grondgebied) zullen meebeschouwd moeten worden.

Hierdoor wordt in het MER een duidelijk en integraal beeld geschetst.

1.3 Rolverdeling

Het POP wordt vastgesteld door Provinciale Staten (PS). PS zijn voor wat betreft de voorgenomen activiteiten (*het*

voornemen) zowel initiatiefnemer als bevoegd gezag. Zij hebben enkele bevoegdheden aan Gedeputeerde Staten gedelegeerd.

In het op te stellen MER zullen milieu-effecten van het voornemen in beeld worden gebracht, zodat in de besluitvorming over het POP daarmee rekening kan worden gehouden.

PS hebben deze startnotitie opgesteld en vastgesteld. Gedeputeerde Staten (GS) stellen de richtlijnen voor het MER vast (zie ook par. 1.4 en 2.1).

De projectorganisatie Groningen-Assen werkt de Regiovisie momenteel verder uit, op basis van de convenantsafspraken. De resultaten van deze uitwerking vormen belangrijke bouwstenen voor het POP. Deze startnotitie is met name gebaseerd op de Regiovisie en het covenant en op huidige inzichten naar aanleiding van de uitwerking. Bij het vaststellen van de richtlijnen MER zal de provincie de dan gereed zijnde uitwerking van de Regiovisie benutten om datgene, wat is vermeld in de startnotitie verder te concretiseren (inzonderheid de m.e.r.-plichtige voorgenomen activiteiten, zie ook par. 3.3).

De projectorganisatie Groningen-Assen zal nauw worden betrokken bij de m.e.r.-procedure. In formele zin beschouwt de provincie de Groninger convenantsgemeenten in dezen als adviseur ten behoeve van de richtlijnen en het MER. Het betreft de gemeenten Bedum, Groningen, Haren, Hoogezand-Sappemeer, Leek, Slochteren, Ten Boer, Winsum en Zuidhorn.

De Drentse convenantsgemeenten op wier grondgebied ontwikkelingen plaatsvinden, die een nauwe samenhang hebben met ontwikkelingen in de Regio Groningen, alsmede de provincie Drenthe worden eveneens als adviseur geraadpleegd.

Wettelijk adviseur in het kader van de m.e.r.-procedure zijn de directeur van de directie Noord van het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, de regionaal inspecteur van de volksgezondheid voor de milieuhygiëne en de onafhankelijke Commissie m.e.r.

Daarnaast vraagt de provincie eveneens belangenorganisaties op het gebied van milieubeheer, landbouw, ruimtelijke ordening, verkeer & vervoer, alsmede de betreffende waterschappen om advies.

1.4 Doel en inhoud van de startnotitie

In deze startnotitie geven PS informatie over de provinciale voornemens in de Regio Groningen.

De bekendmaking van de startnotitie is het formele begin van de m.e.r.-procedure. Het MER is een hulpmiddel bij de besluitvorming. Het gaat daarbij niet om het verzamelen van zoveel mogelijk informatie, maar om het selecteren van de informatie die voor het nemen van het besluit (dat is het vaststellen van het POP Regio Groningen) essentieel is.

Op deze startnotitie kan door iedereen schriftelijk worden gereageerd. Mede naar aanleiding van deze inspraak en adviezen (zie par. 1.3) stellen GS de richtlijnen vast. Deze richtlijnen geven sturing aan de inhoud van het MER.

De opbouw van deze startnotitie is als volgt:

In hoofdstuk 2 wordt de verdere procedure beschreven.

In hoofdstuk 3 worden doel van en probleemstelling rond het voornemen aangegeven.

Hoofdstuk 4 volgt met de beschrijving van de bestaande situatie van de omgeving en de autonome ontwikkeling.

In hoofdstuk 5 wordt uiteengezet met welk beleid en randvoorwaarden de provincie rekening wil houden.

De te beschouwen varianten en alternatieven worden in hoofdstuk 6 globaal omschreven.

In hoofdstuk 7 ten slotte wordt een beschrijving op hoofdlijnen inzake de mogelijke effecten van het voornemen op het milieu, water, ruimte en mobiliteit gegeven.

2 Verdere procedure en inspraak rond het MER

2.1 Stappen in de procedure

De m.e.r.-procedure gaat deels vooraf en gaat deels gelijk op met de procedure van het POP Regio Groningen (zie ook bijlage 1). De verdere planning ziet er als volgt uit:

13 oktober tot en met 10 november 1997: gedurende deze periode ligt de startnotitie ter inzage en kan iedereen hierop schriftelijk reageren.

uiterlijk 15 december: ontvangst advies van de Commissie m.e.r.

februari 1998: Gedeputeerde Staten stellen de richtlijnen vast waaraan het MER moet voldoen, nadat de Statencommissie Milieu en Waterstaat en de Statencommissie Ruimte en Groen zijn gehoord.

mei 1998: Gedeputeerde Staten stellen het MER en het ontwerp-POP vast, die daarna de inspraak in gaan. Iedereen kan daarop reageren.

december 1998: Provinciale Staten stellen het POP vast. In het POP is aangegeven in hoeverre door Provinciale Staten rekening is gehouden met de uitkomsten van het MER.

2.2 Onderdelen MER

In het MER worden de voorgenomen activiteiten beschreven, worden eventuele alternatieven van het voornemen aangegeven en wordt zichtbaar gemaakt wat de gevolgen van het voornemen voor het milieu zijn.

Gezien de veelheid aan activiteiten die in het POP geregeld moeten worden, zal in het MER het accent uiteraard komen te liggen op de m.e.r.-plichtige activiteiten.

Vanwege het feit dat het hier een integraal plan betreft, zullen naast inzicht in milieugevolgen ook de mogelijke effecten op andere omgevingsaspecten als water, ruimte en mobiliteit in beschouwing worden genomen.

Hieronder wordt beschreven welke onderdelen in het MER herkenbaar aan de orde komen.

• *Probleemstelling en doel*

De achtergronden van het POP en het beschreven voornemen zullen worden aangegeven. Tevens zal de verdere besluitvorming rond het voornemen worden beschreven. Hierbij zal aandacht worden besteed aan de procedure van het POP in relatie tot de m.e.r.-procedure. De planologische kaders en de relevante aspecten van het beleid van het rijk, provincie en de gemeenten worden beschreven, alsmede de inhoud en uitwerking van de afspraken uit het convenant Groningen-Assen 2030. De doelstellingen zijn hieraan ontleend.

• *Toekomstvisie 2030*

Een doorkijk naar 2030 wordt gegeven, de planhorizon van Regiovisie en POP.

Deze toekomstvisie plaatst het voornemen voor de planperiode, dat is tot 2010, in een bredere context.

• *Bestaande toestand en autonome ontwikkeling van de omgeving*

De bestaande toestand van de omgeving zal worden beschreven voor zover deze van belang is om de gevolgen van de realisatie van het voornemen voor de omgeving te voorspellen.

Bij de beschrijving van de autonome ontwikkeling wordt uitgegaan van beleidsontwikkeling en beleidsuitvoering op de langere termijn, uiteraard met uitzondering van uitvoering van het voornemen.

• *Voorgenomen activiteit en alternatieven*

De voorgenomen activiteit en de alternatieven zullen worden onderbouwd en beschreven. Bij de opzet van varianten per onderdeel van het voornemen zal met name aandacht worden besteed aan samenhangende locatie-mogelijkheden. In ieder geval worden het wettelijk verplichte voorkeursalternatief en het meest milieuvriendelijk alternatief (het alternatief met de - naar verwachting - meest positieve milieu/omgevingsgevolgen) uitgewerkt. Deze alternatieven kunnen deels of geheel met elkaar overeenkomen.

De autonome ontwikkeling fungeert als referentiekader.

• *Omgevingseffecten van de varianten en alternatieven*

Per alternatief zullen de te verwachten positieve en negatieve omgevingseffecten worden beschreven. Er wordt aangegeven of de effecten tijdelijk of permanent, ophefbaar of onomkeerbaar zijn, op korte of op lange termijn spelen en of er sprake is van cumulatie van effecten. Zo mogelijk zal worden aangegeven welke maatregelen

mogelijk zijn om nadelige gevolgen te voorkomen, te beperken of te compenseren.

- *Vergelijking van de varianten en alternatieven*

De effecten van de verschillende varianten en alternatieven zullen op een systematische wijze met elkaar worden vergeleken.

- *Leemten in kennis en evaluatie*

In deze fase wordt aandacht besteed aan de, voor het MER relevante, leemten in kennis en informatie die na de analyse van de omgevingseffecten overblijven en die eventueel tot onvolledigheid kunnen leiden. Tevens zal beschreven worden hoe om wordt gegaan met de evaluatie van het MER in relatie tot de evaluatie van het POP. Ook zal worden ingegaan op de onzekerheden in de uitvoering van het voornemen.

2.3 Inspraak en nadere informatie

Indien u wilt reageren op de inhoud van deze startnotitie, dan kunt u uw schriftelijke reactie sturen naar:

Gedeputeerde staten van Groningen
Dienst Ruimte en Milieu
t.a.v. mevr. Schraa-Mentink
Postbus 630
9700 AP Groningen

U kunt reageren tot en met 10 november 1997.

Voor nadere informatie kunt u bellen naar

050 - 316 4536 (mw. Schraa),

050 - 316 4712 (mw. Degenhart Drenth) of

050 - 316 4865 (mw. Creemer).

2.4 Afstemming plannen

De provincie Drenthe maakt een POP voor het hele grondgebied van de provincie, dus inclusief het Drentse deel van het regiovisiegebied.

De provincie Groningen maakt in eerste instantie alleen een POP voor de Regio Groningen. De vier vigerende strategische plannen worden voor de Regio Groningen dus vervangen door het POP. Beide POP's worden voor het regiovisiegebied op elkaar afgestemd.

Voor het overige grondgebied van de provincie Groningen blijven de vier strategische plannen gelden, maar zij wor-

den op onderdelen herzien/geactualiseerd.

Eind 2000 brengt de provincie een omgevingsplan voor de hele provincie uit. Het POP Regio Groningen zal hiervan dan onderdeel gaan uitmaken. De voorbereidingen voor dit plan zijn inmiddels gestart. Eind 1998 zal hiertoe als opmaat voor dit omgevingsplan een perspectievennota worden uitgebracht.

Samengevat betekent dit voor de provincie Groningen het volgende:

- tot 1-1-1999 gelden voor de provincie het huidige Streekplan, Waterhuishoudingsplan, Mobiliteitsplan en Milieubeleidsplan;
- vanaf 1-1-1999 tot 1-1-2001 geldt in de Regio Groningen het POP Regio Groningen. In de overige regio's gelden het partieel herziene/geactualiseerde Streekplan, Waterhuishoudingsplan, Mobiliteitsplan en Milieubeleidsplan;
- vanaf 1-1-2001 geldt het Omgevingsplan provincie Groningen voor de hele provincie.

3 Probleemstelling, doel, aard en omvang van het voornemen

3.1 Probleemstelling

Als antwoord op de vraag van de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken naar bestuurlijke reorganisatie is de Regiovisie opgesteld, een wervend plan voor de regio Groningen-Assen.

Niet de stad Groningen staat centraal, maar de stad en zijn omgeving. Het plan is een totaalvisie op wonen, werken, recreëren, ingepast in natuur en landschap met water als belangrijke onderlegger.

De centrale problematiek is het ontwikkelen van een evenwichtige regio, die door een hoge omgevingskwaliteit en een nieuwe impuls voor wonen en werken, zal kunnen concurreren met andere gebieden. De regio neigt nu naar onevenwichtigheid en weinig duurzaamheid in de zin van leegloop uit de stad Groningen, onnodige concurrentie tussen de stad en Assen/Noord-Drenthe, suburbanisatie, toenemende automobilititeit en versnippering van natuur. Ruimtelijke en sociaal-economische tweedeling zijn hiervan het gevolg. Meer in algemene zin is de regio kwetsbaar door de relatief ijle economische structuur en de hoge werkloosheid in met name de provincie en stad Groningen.

Potenties liggen er in de regio om dit tijt te keren, mits de stad Groningen een sterke stad blijft, de nieuwe impulsen voor met name wonen en werkgelegenheid, alsmede goede verbindingen gerealiseerd worden en de hoge omgevingskwaliteit wordt benut.

Met de uitvoering van de uitgewerkte Regiovisie voor de regio is dit mogelijk, op voorwaarde dat de regio in gezamenlijkheid opereert.

Het samengaan van wonen, werken, water, natuur en landschap dient op een duurzame wijze tot stand te komen door het ruimtebeslag in het landelijk gebied te beperken en de automobilititeit terug te dringen. De samenhang tussen stad en platteland, maar ook tussen de stedelijke gebieden is essentieel.

3.2 Algemene doelstellingen

Voor het regiovisiegebied, de regio Groningen-Assen, wordt in het POP gestreefd naar het versterken van de

concurrentiekracht van de regio via een sterke positie van de steden Groningen en Assen en opwaardering van het landschap in een evenwichtige context, met erkenning en versterking van de identiteit van de omliggende gemeenten. Hoofddoelen zijn versterking van de economische positie en de verbetering van het woon- en leefmilieu in de regio.

Meer concreet, doch indicatief en niet limitatief, komt dit voor het totale gebied Groningen-Assen tot het jaar 2030 neer op:

- Gedifferentieerd aanbod van woonkwaliteit, concurrerend in prijs en kwaliteit.
Het bouwen van ca. 55.000 nieuwe woningen, inclusief een zware vervangings-/ herstructureringsoperatie. De toename van de woningvoorraad komt hierbij neer op ca. 25.000 woningen.
- Verbeteren stedelijke woonmilieus, benutten bestaande landschapswaarden voor wonen en ontwikkelen nieuwe woonmilieus door het creëren van bos en waterelementen.
- Gedifferentieerd aanbod van bedrijfsterreinen en kantoorlocaties, in totaal ca. 1000 ha. (nieuw en direct uitgeefbaar).
- Korte relaties tussen wonen, werken, voorzieningen, landschappelijke en recreatieve elementen.
- Goede bereikbaarheid: vlotte en veilige verkeersafwikkeling op de ringwegen rond de stad Groningen en op de belangrijkste toeleidende wegen, verbinding van hoogwaardig openbaar vervoer (HOV) tussen Leek/Roden en de stad, HOV-verbinding Assen-Groningen, verdubbeling N33 (Assen-Veendam).
- Versterking natuur en landschap door waterrijke natuurontwikkeling en creëren van nieuwe landschappen.
- Een sterke landbouw in de noordelijke kleigebieden en een verbrede landbouw in de zand- en veengebieden.
- Oppervlaktewaterwinning bevorderen in combinatie met natuurontwikkeling.
- Verbrede plattelandsontwikkeling door nieuwe economische impulsen als borg- en landgoedwonen, toerisme en recreatie, diversificatie landbouw, bosontwikkeling.
- Bescherming en ontwikkeling van watersystemen en bodemkwaliteit en bestrijding verdroging en vermesing.
- Bescherming en ontwikkeling van (natuurlijke) ecosystemen en beperking versnippering en verstoring.
- Garanderen van een aanvaardbaar niveau van veiligheid en gezondheid van de inwoners van het gebied.
- Schone lucht, bodem en water in het algemeen.

Binnen het plangebied heeft ieder gebied/gemeente een bepaalde rol, welke deel uitmaakt van het recept van de Regiovisie:

Groningen is het belangrijkste centrum met een nationale en soms internationale betekenis en zal deze rol blijvend en versterkt moeten vervullen. De provinciale en regionale centrumpositie van Assen moet in stand blijven en waar mogelijk worden versterkt.

Met name in deze twee steden worden ontwikkelingen in gang gebracht op het gebied van woningbouw. Dit zal gepaard gaan met een zware herstructureringsopgave, met name in Groningen. Zowel nieuwbouw als vervanging/herstructurering zijn gericht op een kwaliteitsslag, die de woonconsument wil en zal maken.

Ook het accent van de bedrijvigheid is gelegen in deze steden, met name grootschalig gemengd, toplocaties en kantoren.

Ter ondersteuning van de stad Groningen zullen bij Roden/Leek en Hoogezand-Sappemeer hoogwaardige woonwijken worden ontwikkeld, alsmede complementaire bedrijfsterrinen (resp. hoogwaardig en industrie). Deze kernen hebben een zg. schraagfunctie tbv. de stad Groningen. Snelle openbaar vervoersverbindingen zijn hiertoe essentieel. Uitgezocht zal worden of er ook voldoende vervoerspotentie aanwezig zal zijn. Ook in Hoogezand-Sappemeer is de herstructureringsopgave voor woningen aanzienlijk.

De kernen Zuidhorn, Winsum, Bedum en Ten Boer zullen vooral voor de natuurlijke aanwas bouwen en een schakelfunctie vervullen voor het landelijk gebied. Dat wil zeggen, dat zij als belangrijke kern in het overgangsgebied tussen stedelijk en landelijk gebied voldoende kunnen voorzien in wonen, werken, voorzieningen en mobiliteit. Bij Eelde en Haren zullen woningbouwlocaties worden ontwikkeld ten behoeve van de stad Groningen. Woonomgevingskwaliteiten zijn hier reeds aanwezig. Nieuwe woonomgevingen zullen door middel van water en bos worden gecreëerd ten westen en ten oosten van de stad Groningen en ten zuiden van Hoogezand. Landelijk wonen in lage dichtheden en kleine aantallen is de ontwikkeling voor Slochteren.

Van belang is, dat de verhouding van de woningverdeling over de gemeenten/kernen, zoals overeengekomen in het convenant (en zoals hiervoor kwalitatief omschreven) in beginsel ook bij wijzigende woningaantallen gelijk blijft (het betreft hier toegevoegde nieuwbouw).

Eveneens is de verhouding van typen bedrijfsterrinen en verhouding naar locaties op hoofdlijnen richtinggevend.

Zie ook de als bijlage toegevoegde ontwikkelingskaart uit de Regiovisie. Hierbij dient te worden opgemerkt, dat de locaties op deze globale kaart als indicatief moeten worden beschouwd.

3.3 Doelstelling van voorgenomen activiteit

De voorgenomen activiteit, zoals deze in het MER wordt beschreven, heeft betrekking op het Groninger grondgebied van het regiovisiegebied (zie ook het logo op de voorkant van de startnotitie).

Het betreft de gemeenten Bedum, Groningen, Haren, Hoogezand-Sappemeer, Leek, Slochteren (deels), Ten Boer, Winsum (deels) en Zuidhorn (deels). Kortweg: Regio Groningen.

De voorgenomen activiteit in de planperiode tot 2010 betreft het volgende (in het totale gebied van de Regiovisie):

- voorzien in ca. 14.000 kwalitatief hoogwaardige woningen, exclusief de herstructurering).
De grotere locaties op het Groninger grondgebied zullen met name worden gesitueerd in de gemeenten Groningen, Leek en Hoogezand-Sappemeer. In de gemeenten Eelde en Haren zal wel in de planperiode ten behoeve van de stad Groningen worden gebouwd.
- voorzien in ca. 1000 ha. bedrijventerrein, inclusief de bestaande voorraad en realisatie van huidige plannen.

Opgemerkt moet worden, dat de voorgenomen activiteit op basis van de huidige inzichten is omschreven. De resultaten van de nadere uitwerking van de Regiovisie (waaronder een onderzoek naar de herstructureringsopgave in de regio), welke in ieder geval eind 1997 gereed zullen zijn, zullen tot een nadere aanscherping van de m.e.r.-plichtige activiteit leiden. Zo zal bijvoorbeeld nog worden bezien in hoeverre stadsgewestelijk openbaar vervoer gewenst is, welke vervoerstechniek daarvoor wordt ingezet en met welke eventuele nieuwe infrastructuur dit gepaard zal gaan. De provincie zal een en ander concreet verwerken in de richtlijnen voor het MER. De uitwerking van de Regiovisie, alsmede de vertaling ervan in het POP is een proces, waarmee de m.e.r.-procedure eveneens annex zal zijn.

In de kaartbijlage is een kaart van de Regio Groningen toegevoegd met verbeelding van de mogelijke locaties voor de voorgenomen activiteiten. Ook zijn op deze kaart door middel van pijlen mogelijke uitbreidingsrichtingen voor de periode na 2010 aangegeven. De kaart is indicatief en opgesteld volgens huidige inzichten.

Richtinggevend voor de verdere planvorming en dus ook voor het MER zijn de hoofdlijnen van de Regiovisie, zoals verwoord in par. 3.1 en 3.2.

Hoewel het streefbeeld voor het gebied tot 2030 indicatief is, hebben keuzes voor de periode tussen 2010 en 2030 invloed op datgene wat in de planperiode tot 2010 tot stand zal komen en vice versa! In het MER zal hierop moeten worden ingegaan.

3.4 Verdere toelichting op de periode tot 2010

Het westelijk deel van de stad Groningen wordt in de planperiode als waterrijke woonwijk ingericht en het waterwoonlandschap wordt verder klaargemaakt voor de periode daarna. Overwogen wordt ook waterrijke elementen aan te leggen ten behoeve van de recreatie.

Daarnaast wordt gedacht aan de aanleg van ondergrondse spaarbekkens en moerasmilieus op een drietal locaties. Dit als extra drinkwaterbron, voor recreatief gebruik en voor natuurontwikkeling. Dit geheel wordt ook wel aangeduid als de watermachine.

Eveneens vindt de woningbouw tussen Roden en Leek plaats in de planperiode. De kernen in het noordelijk kleigebied bouwen in de planperiode ca. 1/3 deel van hun quotum tot 2030.

Hoogezand vangt aan met nieuwe woonwijken ten zuiden van de kern. In de planperiode wordt begonnen met het creëren van water en bos ten zuiden van Hoogezand ten behoeve van het ontwikkelen van nieuwe woonmilieus. Ook worden bos en water aangelegd ten oosten van de stad Groningen ten behoeve van toekomstige woonlocaties.

De huidige Zuidelijke Ringweg bij Groningen loopt vol. Er treedt in toenemende mate congestie op. Vooralsnog wordt ervan uitgegaan, dat het probleem van de Zuidelijke Ringweg kan worden opgelost door de aanleg van een nieuwe zuidtangent tussen Groningen en Haren of door de optimalisering van de huidige Ringweg. Hiervoor loopt op dit moment een aparte m.e.r.

Dit brengt met zich mee, dat bij het vaststellen van het POP rekening zal worden gehouden met de consequenties van deze procedure en dat de Zuidelijke Ringweg dan ook geen deel uitmaakt van deze m.e.r.

Ten behoeve van de ontsluiting van de geplande westelijke woonwijken van Groningen wordt de infrastructuur aangepast voor zowel wat betreft auto als openbaar vervoer.

Verbetering van het openbaar vervoer met de stad vindt het eerste plaats, daar waar de kansen en het rendement het grootst zijn. De inschatting is, dat dit voor wat betreft de lijn Roden/Leek-Eelde-Groningen (zuid)-Groningen (noord) het eerst aan de orde is.

Op 1-1-1999 moet de provincie, als wegbeheerder, haar wegen categoriseren (indelen) volgens de systematiek van Duurzaam Veilig.

4 Bestaande toestand van de omgeving en verwachte autonome ontwikkeling

4.1 Bestaande toestand van de omgeving

In het MER zal een beschrijving worden gegeven van de bestaande toestand van de omgeving. De nadruk zal liggen op die aspecten die kunnen worden beïnvloed door de voorgenomen ontwikkelingen. Hierbij zal gekeken worden naar:

- de toestand van de bodem (bekende saneringslokalities en bodemkwaliteit)
- de geluidzonering in het gebied
- externe veiligheid zones
- de luchtkwaliteit
- de kwaliteit en kwantiteit van grondwater en oppervlaktewater
- bestaande mobiliteit (intensiteit, ongevallen)
- modal split (verhoudingen soorten vervoer)
- huidige ruimtelijke functies/grondgebruik
- huidige vegetatie en fauna (hoofdlijnen)
- landschap en cultuurhistorie.

De fysisch geografische gesteldheid van het gebied is divers. Het gebied is gelegen op de overgang tussen Drents Plateau (zand- en keileemgebieden) via laagveen-gebieden naar het noordelijk zeekleigebied. In het zuid-oosten van het gebied ligt het Veenkoloniale ontginnings-landschap.

De landschapsecologische dragers in het gebied vormen de drie beekdalen van Eelder- en Peizerdiep, Hunze en Drentse Aa, welke vanuit Drenthe uiteindelijk als benedenloop nabij de stad Groningen uitkomen om hun weg al dan niet zichtbaar te vervolgen via respectievelijk het Reitdiep in het noordelijk kleigebied en via Winschoterdiep en Noord-Willemskanaal in het Eemskanaal. In het kleigebied is het waterhuishoudkundig systeem ingericht in polders.

Het gebied kenmerkt zich vanwege de diversiteit door een groot aantal natuurwaarden: weidevogelrijke kleiweidegebieden in het noorden, waardevolle graslandvegetaties in de beekdalen, houtsingels op de hogere gronden in het Zuidelijke Westerkwartier en loofbossen/houtwallen op de Hondsrug, moerassen en meren. Een groot deel van deze gebieden maakt onderdeel uit van de ecologische

hoofdstructuur (EHS).

In de kaartbijlage 2 zijn een natuurkaart en een landschapskaart bijgevoegd.

In het gebied van de Regio Groningen bevinden zich milieubeschermingsgebieden. Het betreft hier de voormalige grondwaterbeschermingsgebieden en gebieden in de EHS. In het gebied is de provincie bezig te zamen met waterschappen en terreinbeheerders de verdroging, die zich in delen voordoet, op te heffen. Op de zandgronden zijn effecten van vermessing en verzuring merkbaar in het grondwater op grotere diepte. In de overige gebieden voldoet de grondwaterkwaliteit aan de normen. De algemene oppervlaktekwaliteit voldoet op veel onderdelen tevens aan de normen.

De gehalten aan eutrofiërende stoffen (nitraat, fosfaat) en micro-verontreinigingen (metalen en bestrijdingsmiddelen) zijn te hoog.

Ten aanzien van geluid, externe veiligheid en luchtverontreiniging doen zich in het gebied geen bijzonderheden voor. De twee suikerfabrieken in de stad Groningen zijn een belangrijke bron van geurhinder.

Verder is men op het gebied van geluidsoverlast bezig met saneringen rondom industrieterreinen, met name in Groningen en Hoogezand. Ook de sanering van wegverkeerslawaaï (isolatie van woningen) wordt in het gebied ter hand genomen. Een probleem vormt het lawaai van het treingoederenvervoer, met name in Hoogezand.

Een eventuele baanverlenging op het vliegveld Groningen Airport Eelde zal leiden tot een nieuwe zonering in het kader van de Luchtvaartwet.

Ten aanzien van mobiliteit wordt ervan uitgegaan, dat tot het begin van de volgende eeuw de bereikbaarheidsproblemen via het huidige provinciale mobiliteitsbeleid het hoofd geboden kunnen worden. Hoewel de groei van het autoverkeer vanaf 1995 enigszins afvlakt, is de groei in de provincie Groningen groter dan het landelijk gemiddelde.

4.2 Autonome ontwikkeling

De autonome ontwikkeling geeft een beeld van de in par. 4.1 beschreven thema's in het geval de in het POP en de Regiovisie voorgenomen activiteiten geen doorgang zullen vinden.

Een zekere uitwerking hiervan is te vinden in de in de Regiovisie uitgewerkte scenario's ongewijzigd beleid en marktscenario.

5 Alternatieven van de voorgenomen activiteiten

De vertaling van de meervoudige doelstelling van het voornemen (zie hoofdstuk 3) in concrete activiteiten kan door het opstellen van alternatieven kwalitatief onderbouwd en aangescherpt worden. De samenhang tussen de activiteiten en een duurzame, op kwaliteit gerichte ontwikkeling spelen daarbij een belangrijke rol.

Door middel van de alternatieven kan de wenselijkheid van bepaalde activiteiten van het voornemen in de bredere context van het totale voornemen genuanceerder in beeld komen.

Het MER zal voornamelijk worden gericht op het vinden van de beste locaties voor de voorgenomen activiteiten en de samenhang daartussen. De randvoorwaarden die de activiteiten stellen aan elkaar en aan de omgeving kunnen door deze samenhang aan het licht worden gebracht en zij kunnen (de consequenties van) keuzes op de lange en kortere termijn beter inzichtelijk maken.

Belangrijke vraagstellingen zijn bijvoorbeeld:

- consequenties voor woningbouw en/of bedrijventerreinen in Haren en Groningen met en zonder nieuwe zuidtangent;
- de relatie tussen het ontwikkelen van bedrijventerrein in Groningen-west en bij Roden/Leek en de consequenties voor de regionale betekenis ervan en voor verkeersbewegingen.

In het convenant is reeds besloten tot de voorgenomen activiteit over te gaan, waardoor het zg. nul-alternatief (het niet door gaan van deze ontwikkelingen) geen reëel alternatief is. Wel zal als referentiekader de autonome ontwikkeling worden beschreven. Dit is de verwachte situatie in 2010 als het huidige bestaande beleid wordt uitgevoerd.

Er zal een meest milieuvriendelijk alternatief (MMA) worden opgesteld. Dit wordt opgebouwd uit onderdelen van de voorgenomen ontwikkelingen en (locatie)varianten. Het MMA zal met name gericht zijn op duurzaamheid en verbeteren van omgevingskwaliteit. Daar het een integraal beleids-MER betreft, zullen ook varianten worden opgesteld, die het meest gunstig zijn in ruimtelijke en economische zin en uit oogpunt van verkeer en vervoer. Deze kunnen al dan niet onder het MMA vallen.

Ook zal een voorkeursalternatief, het meest wenselijke en haalbare alternatief, worden gemaakt. Dit kan (deels) samenvallen met het MMA, maar dat hoeft niet het geval te zijn.

Nadat de milieugevolgen van de alternatieven zijn beschreven, zal worden aangegeven welke (combinaties van) maatregelen mogelijk zijn om de eventuele nadelige milieugevolgen zoveel mogelijk te voorkomen, te beperken of te compenseren.

6 Beleidskader en ontwikkelingen

6.1 Convenant Regio Groningen-Assen 2030 (inclusief de uitwerking)

In het MER dient in het kader van de Regiovisie en de uitwerking ervan rekening te worden gehouden met:

- de hoofdlijnen van het in hst. 3 beschreven voornemen.
- de functies en schaalbetekenis van de gemeenten/kernen, zoals genoemd in hst. 3.
- de fasering in uitvoering/ontwikkeling, zoals aangebracht in de periode tot 2030 en de betekenis ervan voor de planperiode (zie hst.3).

6.2 Besluitvormingskader

In het MER dient rekening te worden gehouden met huidige en actuele beleidsontwikkelingen en beleidsuitvoering. De voor het MER en het gebied Regio Groningen meest essentiële beleidsnota's, visies en projecten zijn in onderstaand overzicht kort opgenomen.

Rijk:

Structuurschema Groene Ruimte
Natuurbeleidsplan
Nationaal Milieubeleidsplan (2 en 3)
Nota Milieu en Economie
Nota Milieu en Ruimte
Vierde Nota Waterhuishouding
Vierde Nota Extra en de actualisering ervan
Tweede Structuurschema Verkeer en Vervoer
Nederland 2030/Vijfde Nota Ruimtelijke Ordening

Noord-Nederland:

Ruimtelijk-economische ontwikkelingsvisie Noord-Nederland (Reonn)
Rapportage Commissie voor Noord-Nederland (Commissie Langman)

Provincie:

Streekplan
Milieubeleidsplan
Provinciaal Waterhuishoudingsplan
Mobiliteitsplan

Gemeente:

Gemeentelijk beleid voor zover relevant voor de voorgenomen activiteiten en alternatieven.

Projecten/uitvoering:

Landinrichting Haren
Landinrichting Sauwerd
Raamwerk Zuidelijk Westerkwartier
Landinrichting Midden-Groningen (Strategisch Groenproject)
Uitvoeringsprojecten in het kader van werkprogramma's plattelandsbeleid voor de gebieden Gorecht (Haren), Duurswold (Midden-Groningen), Zuidelijk Westerkwartier, Reitdiepgebied.

6.3 Reeds lopende milieu-effectrapportages in het plangebied

Er lopen in het gebied Regio Groningen reeds enkele milieu-effectrapportages. In dit MER wordt daarmee - voor zover van belang - rekening meegehouden. Het gaat om:

- Bedrijventerrein zuidoost (Groningen-stad)
- Zuidelijke ringweg Groningen/aanvullende m.e.r. inzake nieuwe zuidtangent
- VAGRON Groningen
- Landinrichting Haren
- Landinrichting Midden-Groningen.

7 Beoordelingskader en omgevingseffecten

Er wordt een beoordelingskader opgezet, dat wordt gebruikt om de effecten van de alternatieven van de voorgenomen activiteit te beschrijven en te vergelijken.

Hierbij zullen voor de diverse onderdelen van het voornemen kwalitatieve dan wel kwantitatieve parameters worden gedefinieerd, welke onder andere worden ingegeven door de in hoofdstuk 6 genoemde beleidskaders.

De voornemens worden getoetst aan de beleidsdoelstellingen. Er wordt gekeken of een effect bijdraagt aan- of juist een belemmering veroorzaakt voor de realisering van een beleidsdoelstelling. Voor die aspecten, waarvoor geen kwantitatieve eisen zijn geformuleerd, gelden meer kwalitatieve uitgangspunten en streefbeelden, zoals zeldzaamheid, diversiteit en vervangbaarheid.

In het MER zal worden aangegeven van welke criteria wordt uitgegaan bij de beoordeling van de effecten.

Naast milieucriteria zijn ook economische en financiële criteria van belang bij de uiteindelijke afweging in het POP.

De effecten kunnen worden onderverdeeld in:

- blijvende en onomkeerbare effecten;
- tijdelijke effecten.

De effecten worden bepaald op de schaal van de regio.

Het meest relevant zullen zijn effecten op:

- vegetatie en fauna (ecosystemen)
- bodem en water (kwaliteit en kwantiteit)
- landschap en cultuurhistorie
- woon- en leefmilieu
- ruimte
- mobilititeit
- duurzaamheidsaspecten.

Vegetatie en fauna

Hierbij gaat het om effecten op ecosystemen, zoals wijzigingen in de omvang, diversiteit en kwaliteit (van het functioneren) en de mate van versnippering.

Hierbij gaat het ook om effecten op soorten, zoals de mate van verstoring, areaalverlies en wijzigingen in aantallen en type soorten (zeldzaam/bedreigd).

Bodem en water

Het bodemprofiel kan veranderen door het afgraven of

ophogen van de grond. Als de bodem verontreinigd is, dient er met een sanering rekening te worden gehouden. Ook zal worden beschreven of er veranderingen in de standen van het water (oppervlakte- en grondwater) zullen optreden en of de stromingen en waterkwaliteit wijzigen.

Landschap/cultuurhistorie

Effecten op cultuurhistorische waarden, aardkundige waarden, archeologische waarden en landschapsbeelden zullen worden beschreven. Hierbij speelt het Verdrag van Malta een rol.

Woon- en leefmilieu

Onderzocht zal worden in welke mate de geplande ontwikkelingen invloed hebben op het woon- en leefmilieu. Onder andere komen hierbij de geluidhinder, externe veiligheid en luchtvervuiling aan de orde. Ook gaat het hierbij om groen nabij de stad en regionaal draagvlak voor marktconform bouwen.

Ruimte

Hierbij gaat het met name om te verwachten effecten op de ruimtelijke kwaliteit. Daarbij wordt een onderscheid gemaakt in belevingswaarde, gebruikswaarde, toekomstwaarde.

Ruimtelijke samenhang is daarin een samenbindende factor, een doelmatige ordening van functies en ruimtelijke patronen.

Dit houdt in: de mate waarin de functies wonen, werken, recreëren, verkeer en vervoer en natuur/water/landschap tot hun recht komen, kunnen functioneren en elkaar versterken c.q. tegenwerken.

Mobilititeit

Hierbij gaat het voornamelijk om de te verwachten effecten van de mobiliteit door de voorgenomen activiteiten op aspecten als bereikbaarheid (verkeersafwikkeling), verkeersveiligheid, geluidshinder, uitstoot van stoffen, barrièrewerking en de verhouding auto/fiets/openbaar vervoer.

Duurzaamheidsaspecten

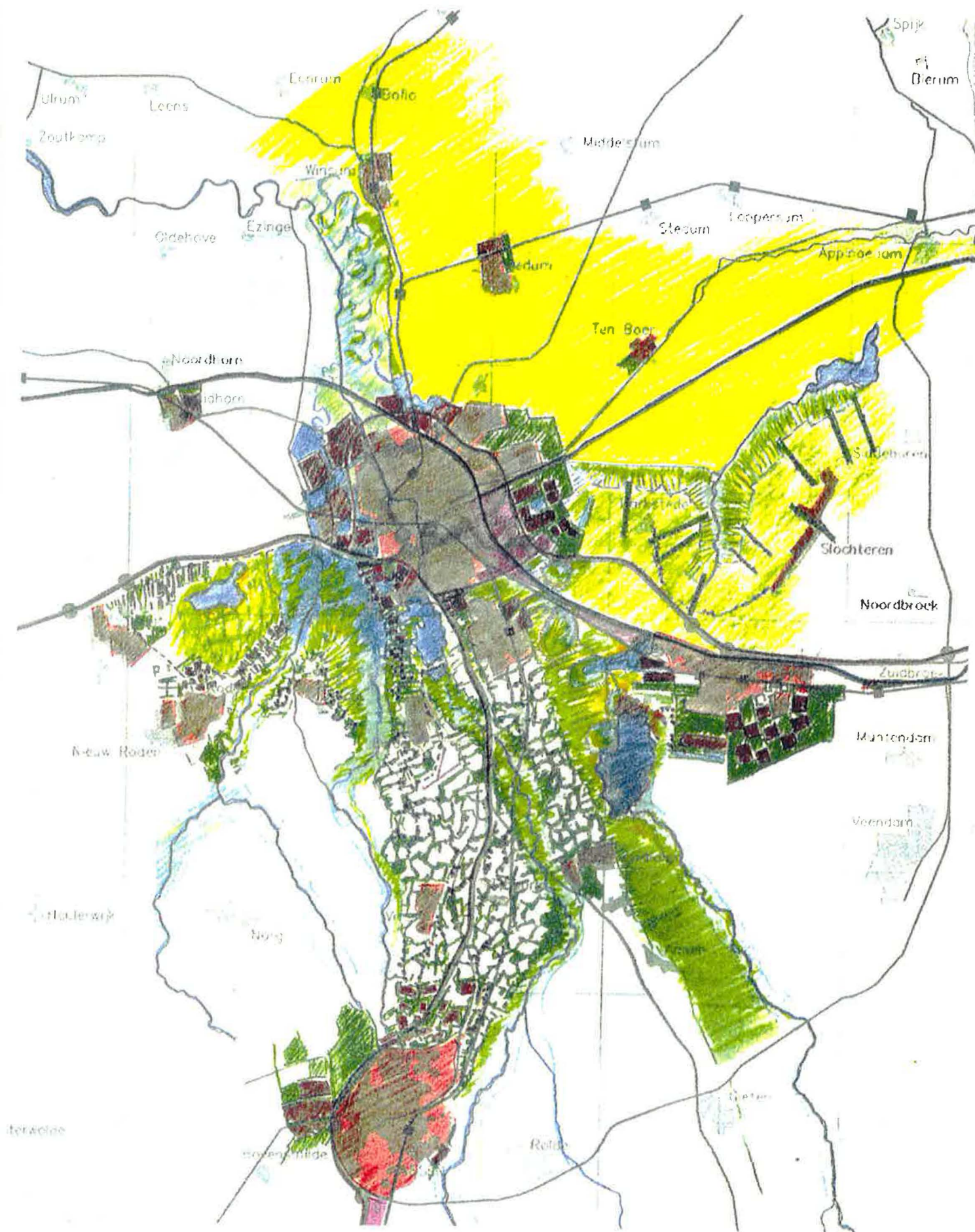
Hierbij gaat het onder andere om energiegebruik, ruimtegebruik en uitstoot van stoffen.

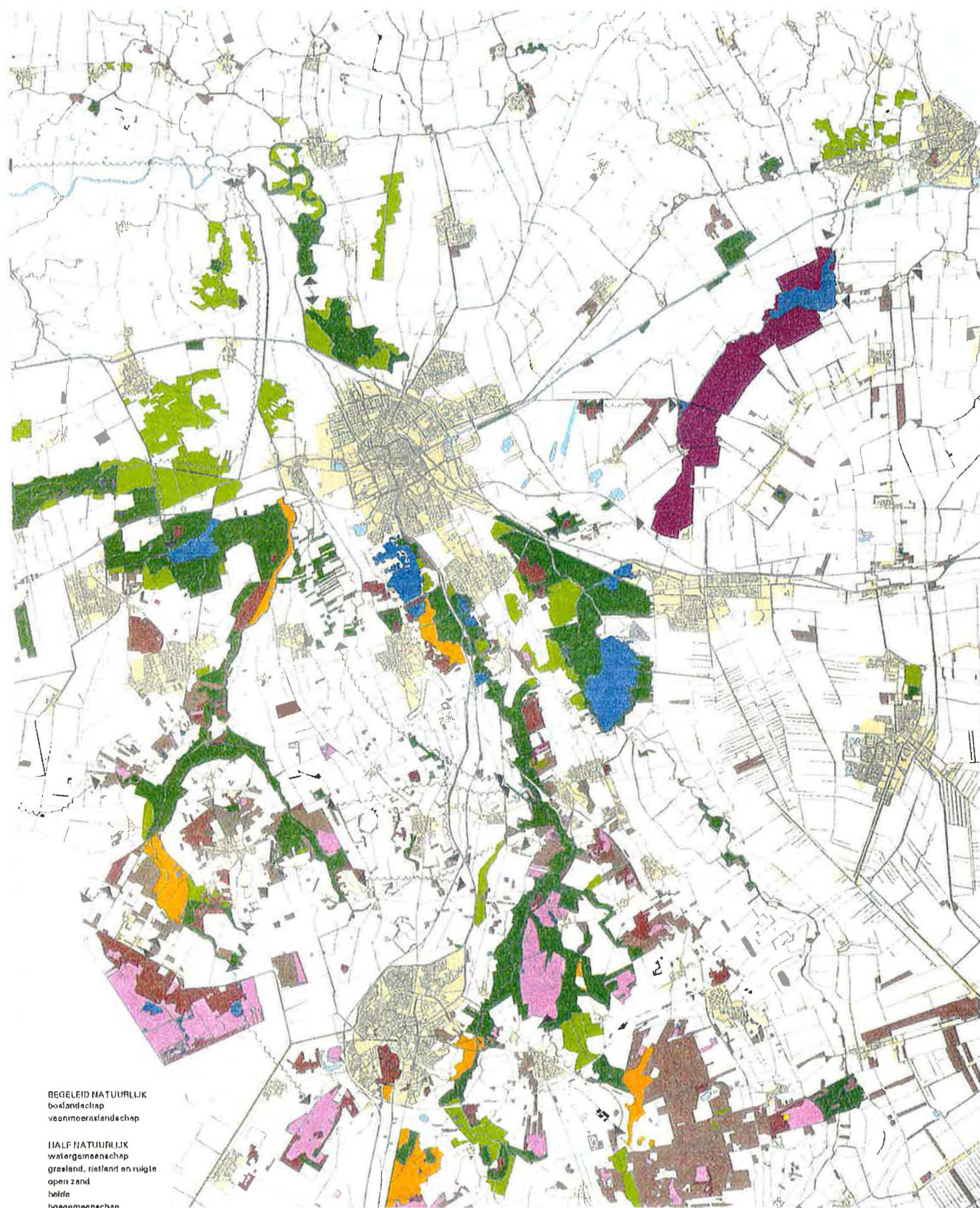
BIJLAGE 1: SCHEMA PROCEDURE MER EN OMGEVINGSPLAN

Termijnen	M.E.R.		OMGEVINGSPLAN		
	IN/BG	Anderen	IN/BG	Anderen	Termijnen
	startnotitie				
	bekendmaking				
4 w.		inspraak/ advies	Overleg met o.a. gemeentebesturen		
+ 5 w.		Advies richtlijnen Cmer			
13 w. (+ max. 8 w.)	Richtlijnen				
	Opstellen MER		Opstellen ontwerp omgevingsplan		
	Bekendmaking MER		Bekendmaking ontwerp omgevingsplan		
8 w.		inspraak/ advies		inspraak, horen PPC/PCMW	8 w.
+ 5 w.		Toetsingsadvies Cmer	Vaststelling omgevingsplan		4 mnd. + max. 8 w.
			Terinzagelegging		
				Beroep	6 w.
	Evaluatie milieugevolgen				

BIJLAGE 2: KAARTBIJLAGEN

- 1 Ontwikkelingskaart streefbeeld Regiovisie 2030
- 2 Natuurkaart
- 3 Landschapskaart
- 4 Plankaart 2010/2030 tbv. de startnotitie m.e.r.





BEGELED NATUURLIJK
 boelandschap
 veenmoeraslandschap

HALF NATUURLIJK
 watergemeenschap
 grasland, rietland en ruigte
 open zand
 heide
 boogemeenschap
 parklandschap

MULTIFUNCTIONEEL
 water
 akker
 grasland
 boscultuur

VERBINDINGSZONES
 verbindingzones

Natuur

PROVINCIE DRENTE

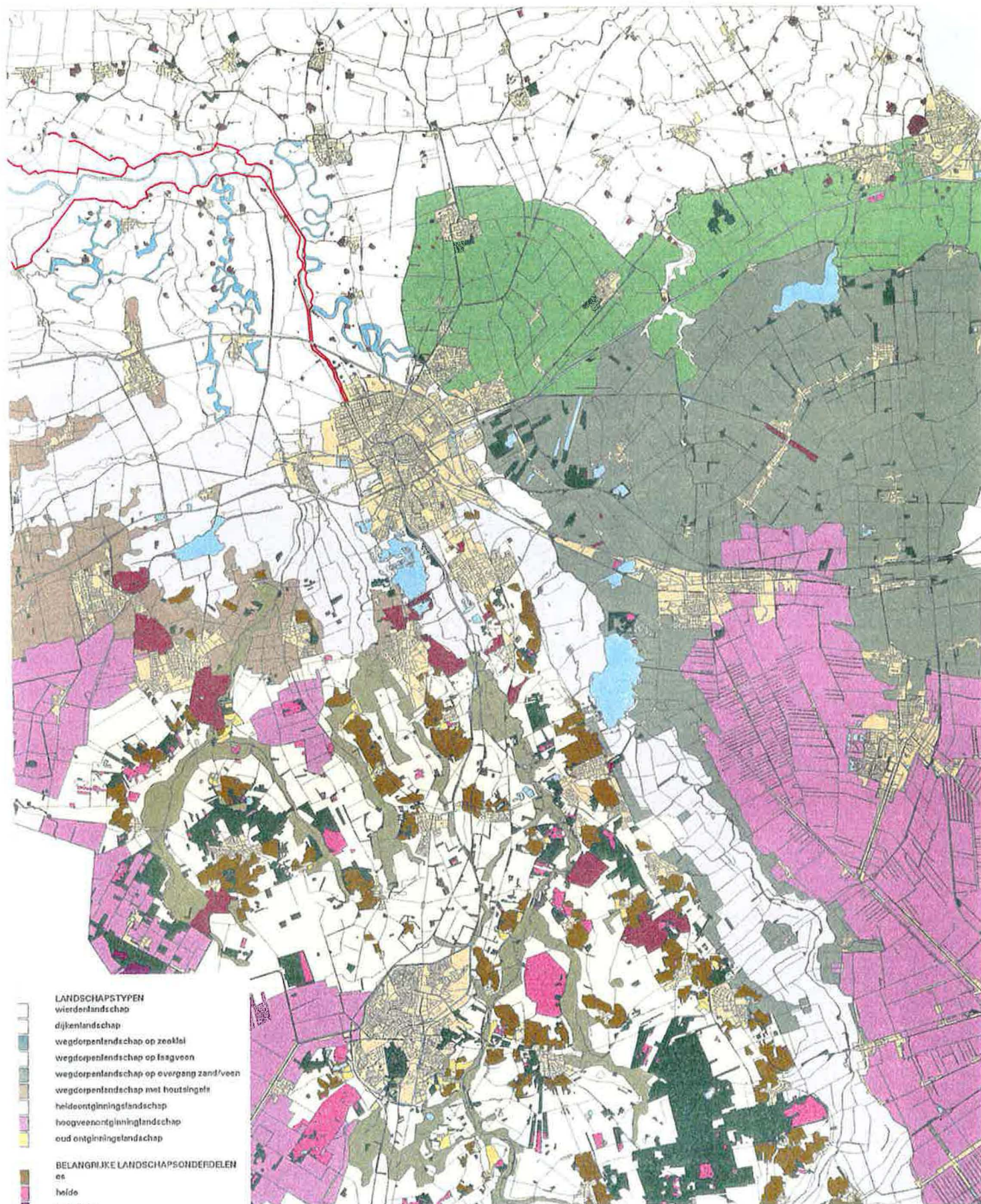
PROVINCIE GRONINGEN



Regiovisie
 Groningen - Assen 2030

09 september 1997

Schaal 1 : 150.000



LANDSCHAPSTYPEN

wiederlandschap
dijkenlandschap
wegdorpenlandschap op zeeklei
wegdorpenlandschap op laagveen
wegdorpenlandschap op overgang zand/veen
wegdorpenlandschap met houtsingels
heideontginningslandschap
hoogveenontginningslandschap
oud ontginningslandschap

BELANGRIJKE LANDSCHAPSONDERDELEN

heide
hoogveen
bos
stroomdal
water
wierde
fossiele meander
landgoed/borg
dijk

Landschapstypen

PROVINCIE DRENTHE

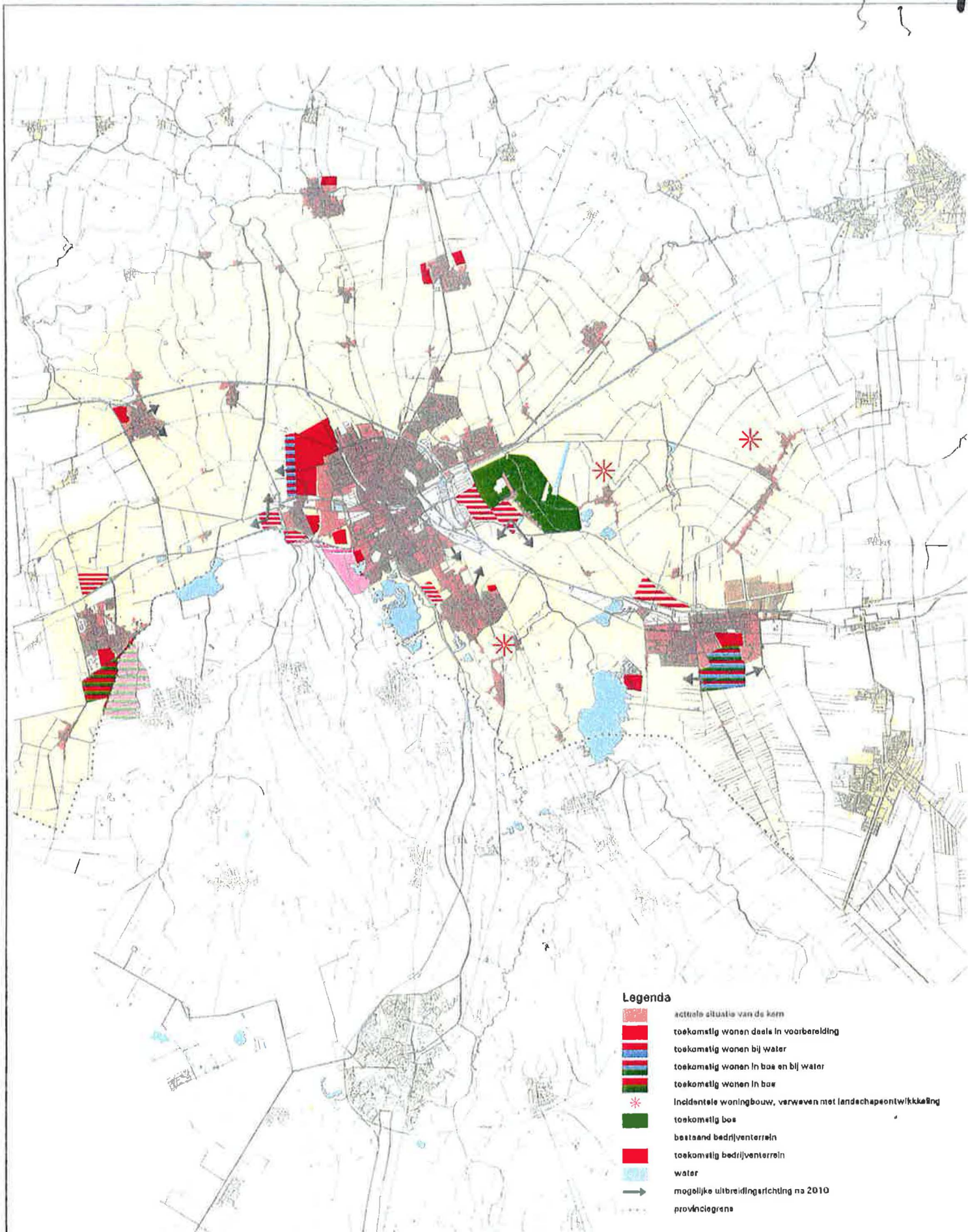
PROVINCIE GRONINGEN



Regiovisie
Groningen - Assen 2030

09september1997

Schaal 1 : 150.000



Plankaart 2010/2030
ten behoeve van de startnotitie m.e.r.

PROVINCIE GRONINGEN

Provinciaal omgevingsplan
Regio Groningen

15 september 1997

Schaal 1 : 150.000